

40 år med Särö Röda Kors

Från social- hjälp till pensionärs- verksamhet

Särö Röda Korskrets har nyligen firat 40-årsjubileum. Initiativet till Särökretsen togs mitt under brinnande krig av konsullinnan Hertz, som sammankallade intresserade kvinnor till ett möte på pensionat Ekebo i Särö.

Det var många som slöt upp till premiärmötet där en styrelse med fru Keillier i Särö som första ordförande valdes. Fler och fler slöt sig till kretsen och man delade upp den i fem olika småkretsar som till en början arbetade i hemmen. Lite längre fram träffades man också på Särögården. Röda Korskvinnorna stickade så stickorna glödde. Det blev öron- och hjälmskydd, vantar, strumpor och liknande artiklar som gick till soldater som låg ute under 40-talets rekordkal-
la vintrar.

De gjorde också bindor och annat förbandsmaterial av slitna lakan och servetter, som varje krets förvarade hemma hos sig, som en slags förstaförband. Så småningom samlade man också ihop till ett krigsförråd, som

placerades på ålderdomshemmet. Förutom förbandsmaterial ingick också sängutrustning i krigsförrådet, som förresten bestod under många år.

Gustav V gäst

Ganska tidigt började Särö Röda Kors ordna sommarbasarer för att få in pengar. Basarerna hölls på tennisbanan nedanför Särö kyrka när vädret tillät. Vid sämre väderlek flyttades basaren in i värdshuset. En flitig gäst på sommarbasarerna var kung Gustaf V. Han tog del av arbetet, skänkte gåvor och handlade en hel del också. 1950 skänkte han en väska som han broderat att lottas ut på basaren.

Hjälpen från Särö Röda Kors gick under kretsens första tio år mest inom kommunen och landet. 1941 grasserade en paratyfusedemi i Särö-trakten. Röda Korset tyckte då att man nog skulle behöva en sköterska. Gustaf V hade föreslagit en diakonissa och så föll det sig så att syster Helga Andersson från Samariterhemmet i Uppsala kom till Särö för att börja tjänstgöra 1 jan 1942. Hon betalades till hälften av Röda Korset till hälften av kommunen.

Socialhjälp

Syster Helga blev den som först och främst delade ut hjälpen från Röda Korset. Hon visste var de bäst behövande fanns, var de ensamma gamla och sjuka bodde. Först gick hon till fots runt i kommunen, innan Röda Korset så småningom gav henne en cykel och ännu senare hjälpte henne skaffa en bil.

Sängutrustning var det hon oftast fick dela ut. Katetrar var en annan stor artikel. Sjänt var dyrt och bidragen från det allmänna små. Ibland lämnade hon också bidrag till glasögon.

Syster Helga byggde också upp utlåningsförrådet, som fortfarande finns kvar trots att verksamheten numera är minimal.

1947 utbildade sig Helga Andersson till distriktsköterska och kommunen övertog socialhjälpverksamheten helt och hållet. Men Helga Andersson har fortsatt att arbeta aktivt inom Röda Korset under alla år.

Julbomma

I dag ägnar Röda Korset mycket tid åt verksamhet bland pensionärer. Många gamla får i julveckan besök och en liten julbomma. Julfest har

**Kung Gustaf V på sommarbasaren som Särö Röda Kors höll den 13 j
generalkonsulinnan Olga Jonsson köpte kungen en hel del tombola**

ordnats under många år, liksom en resa i början av sommaren. Varje onsdag ordnas också pensionärsverksamhet i Röda Korsgården, Kullaviks gamla småskola.

För Ålderdomshemmets räkning har Röda Korset prenumererat på tidningar, ordnat TV, TV-mast och piano.

Bårar, livbojar och annan livräddningsutrustning har anskaffats av Särö Röda Kors och placerats på olika ställen.

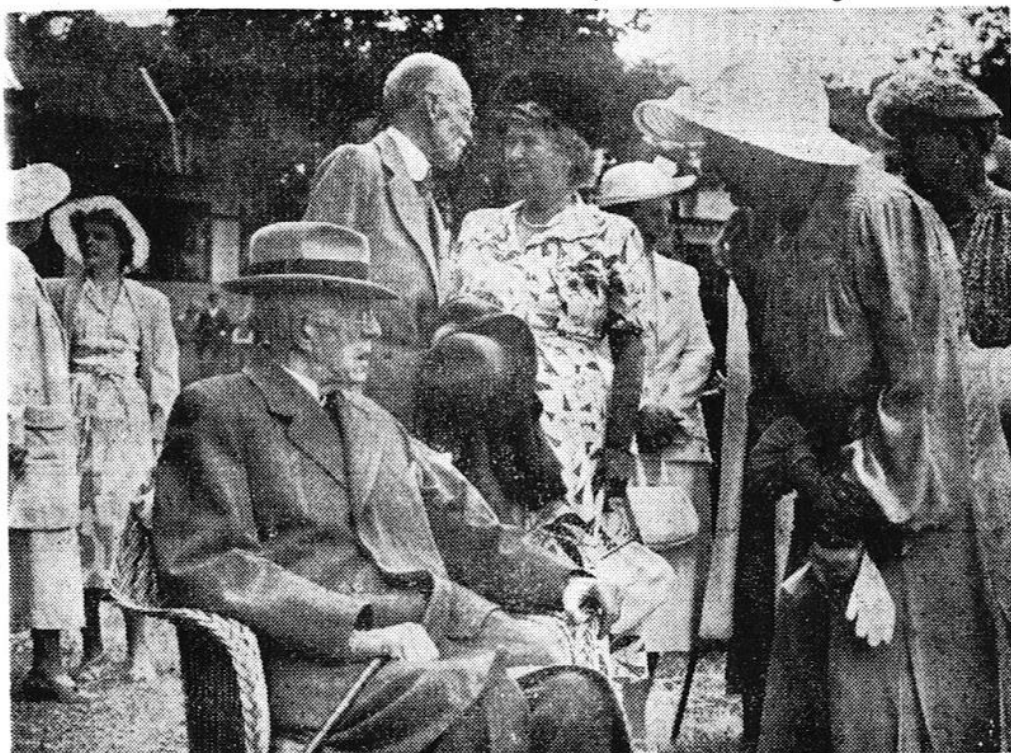
Till insamlingar av olika slag, såväl utom som inom landet har Särö Röda Kors också bidragit med mycket pengar genom åren.

Pengarna till verksamheten tas främst in genom de traditionella julbasarerna. De aktiva inom Röda Korset

arbetar flitigt hela året med handarbeten som säljs vid basarerna. Fjölårets basar gav ca 30 000 kr.

Särö Röda Kors ordnar kurser av olika slag, bl a i olycksfallsvård och för scouter. Pengar går också till utbildning av hemsamariter.

Välkommen till Särö, Ers Majestät“

Från kungamottagningen vid krocketpaviljongen: monarken konverserar fru Gertrud Boström, t. v. kabinettskammarherre Keiller och längst till höger statsfru Alice Keiller.

"Croquethall" står det på paviljongen intill tennisbanan och mitt emot värds huset på Särö där konungen i går hälsade på och önskades välkommen av alla de gamla sommarännerna, och stavningen kan stå som en symbol i svart över den traditionstroga ceremonien.

Ingen visste egentligen vilket i ordningen det var, alla räknade helt enkelt med att "så har det alltid varit". Kungavägen från värds villan Gövik till paviljongen var kantad av helgdagsklädda småfolk och kameraförredda tonårsflickor och alla viftade frenetiskt med händer och blommor. Vid paviljongen steg konungen av hjälpt av sin bejäning och följd av sin värd, kabinettskammarherre Keiller och adjutant överste von Heine. Han var klädd i ljusgrå sommarrock och rödprickig slips och hälsade

med hatten i hand. Någon tog upp ett leve och som alltid var fru Elisabeth Kuylenstierna den första som tog emot med en buktett kula och lila penséer och ett enkelt: "Välkommen till Särö Ers Majestät". Kungen tackade, var förtjust över blommorna och växade ett handslag och några ord med hela det gamla trogna Särö-

gardet Fru Kuylenstierna, ministerparet Wollmar och Gertrud Boström, greveparet F. Wachtmeister, kabinettskammarherre S. Gadd med fru, generalskan Ellen Gadd, generalkonsulinnan Olga Jonsson, konsulinnan Eina Ekman, fru Märtha Agren och fru Sigrid Fick och många fler notabiliteter.

Efter mottagningen ryktades det om te, ett parti rummy och senare middag på Gövik.

"Benen är dåliga men huvudet klart"

Tidigt på fredagsmorgonen kom kungatåget till Göteborg och hela västra Sverige visste redan på förhand att kungen lämnade sin vagn vid 8-tiden, och möttes av chaufför och lakej i vitt och guld. Officiell mottagare i spetsen för alla militärcheferna m. fl. var landshövdingen och om sitt hälsotillstånd berättade kungen leende för honom att "benen är dåliga men huvudet klart". Övriga göteborgare bildade häck, hurrade och sjöng kungssången ledda av Lapp-Lisa i full mundering. Mitt i morgonjakten in till staden mötte affärsmännen den vackra kungliga vagnen som långsamt och majestätiskt svepte fram på Särövägens mörka asfalt. I fram-sätet satt konungen rak. Inga devota hyllningar och stirrande

men huvudet klart?"

Tidigt på fredagsmorgonen kom kungatåget till Göteborg och hela västra Sverige väste redan på förhand att kungen lämnade sin vagn vid 8-tiden, och möttes av chaufför och läkej i vitt och guld. Officiell mottagare i spetsen för alla militärcheferna m. fl. var landshövdingen och om sitt hälso-tillstånd berättade kungen leende för honom att "benen är dåliga men huvudet klart". Övriga göteborgare bildade häck, hurrade och sjöng kungssången ledda av Lapp-Lisa i full mundering. Mitt i morgonjakten in till staden mötte affärsmännen den vackra kungliga vagnen som långsamt och majestätiskt svepte fram på Särövägens mörka asfalt. I fram-sätet satt konungen rak. Inga devota hyllningar och stirrande ögon mötte honom, endast leenden och glada vinkningar, besvarede på samma naturliga sätt. Här och var hade man gått man ur huse och samlats i klungor för att se sin kung.

Vägspärr av mammor, barn och blommor

Vid Heden bildade mammor traditionsenlig vägspärr och räckte fram barnungar med blommor i hundratals som nästan fyllde kungabilen. Genom den nedrullade vindrutan kunde majestätet känna hödoften och den varma västkustluften och njuta av solgrönskan, flagglädjen och pionprakten i trädgårdarna utmed vägen. I Särö tutade den höga karavanen glatt vid sin ankomst och på Gövikstrappan stod värdparet kabinettskammarherre Keller och hans fru: "Välkommen till Särö Ers Majestät".

Efter en familjelunch med västkustvitling vilade monarken ut efter resan och under tiden placerade ett molndraperi sig framför solen och vinden började slita i flaggorna, vilket kanske var tur, ty för alla som saknade kungens rivieravana hade kanske en enväldig högsommarsol blivit väl mäktig.

HUSGERÅD KUNGLIGT förvärv på Säröbasaren

Kungen köper en fruktkorg av fru Elsa Swartz under generalkonsulinnan Olga Jonssons överinseende.

En sol med sydländsk glöd strålade över den nästan lika sydländska folkträngseln i går på Särö tennisbanor, där den stora rödakorsbasaren traditionsenligt gick av stapeln. Säröexpressen stänkade mer än sedvanligt med sin last av göteborgare som faktiskt bildade ett riktigt lemmeltåg från Munkekullens station, och de förnöjda arrangörerna kunde räkna in mellan tre- och fyratusen besökare.

På slaget 11 anlände kung Gustaf och mottogs med tal av hovpredikanten Isaac Béen och röda nejlikor av ordföranden i Särö-Släps rödakorskrets, generalkonsulinnan Olga Jonsson. Vid första tombolaståndet stod fru Elisabeth Kuylenstierna beredd med en korgstol, där ma-

Forts. på sista sidan.

Tennisbanorna på Särö blir färgglad marknad

Särös kungliga och eljest så slätstrukna tennisbanor kommer nästa vecka, närmare bestämt på onsdag, att förvandlas till ett glatt och färgrikt marknadstorg. Den dagen anordnar nämligen Särö-Släps rödakorskrets sin sedvanliga sommarbasar, men årets stora nyhet är att man inte som vanligt behöver trängas inne på restaurangen utan kan vandra omkring i det fria precis som på en riktig marknad där alla tillhöriga attraktioner, alltifrån positivhalare och tombola till olika slags stånd med läckerheter kommer att gädja publiken, som bland sig brukar innesluta samtliga från majestätet till yngste badgästen.

— I alla stugor och villor runt omkring i trakten har det knåpats och arbetats för den här basaren, berättar ordföranden, generalkonsulinnan Olga Jonsson, men inte bara här i Särö och Släp utan också i de andra rödakorskretsarna i Hageryd,

Kullavik och Sandlyckan. Redan på hösten lämnas de arbeten ut som skall göras och hela vintern lång sys, stickas och målas det av flitiga händer, och sedan får vi också en massa fina saker som göteborgsaffärerna skänker.

Nu ligger hela det strålande resultatet så gott som färdigt och man undrar vad som skall bli kunglig vinst i tombolan, cykel, radio, en vacker tavla eller ett par guldstickade tofflor? Särskilt lotteri blir det på en stor linneduk där kungen skrivit sitt namn som sedan broderats i silvertråd samt på ett vackert bord med handbroderad duk och servetter plus en äkta engelsk teservis, och en blivande brud kan ha turen att vinna en hel kista med linneutrustning.

På terrassen i den vackra Särövillan bland penslar och färgpytsar fann vi fru Olga Jonsson själv, sedan klockan 7 på morgonen sysselsatt med att måla ett otal färgglada papperskorgar, brickor och bord, biträdd av fru Märtha Ågren, som är den andra eldsjelen i företaget. Det hela såg mycket arbetsamt och brådiskande ut och de bägge damerna hann bara uttrycka en stor och gemensam önskan: Måtte solen skina på onsdag. Och i det hoppet instämmer vi gärna.

Henrietta.

”Ortens kvinnor, inte Särös fina damer, som gjort basar!”

Och just därför hedrar kungen basaren i morgon.
— den vinstrika — med besök.

Det är verkligen något att ställa ut, en del av de 1,100 vinsterna på onsdagsevenemangets tombola — Evadötrrar med generalkonsulinnan Olga Jonsson längst t. v. visa prov på lapptäcken m. m., m. m., och en licensfri cykel skymtar.

»Fältherren ensam vinner icke slagen, de djupa leden vinna dem åt honom» — det är så sant så. Och händer det något, så blir det alltid generaler och »bekant folk», som får kran och porträtten efter bataljen och historieskrivningen, medan han som stupade och han som sårades och han som bar stridens värsta tunga — han glömdes. När Särö-Släps Röda korsrets ordnar basar och tombola för sitt goda ändamål att klara vissa utgifter för distriktssköterskans nödvändiga verksamhet, när man strävat för att ha sängar, strumpor, bandage och allt möjligt, som lär behövas och bör vara färdigt ifall kriget skulle nå våra gränser, då blir det tyvärr så, att det blir »kvinnorna kring kungen», dem journalister och fotografer och allmänhet känner till och lätt når, som få figurera.

— Men kan ni inte påpeka den här gången, säger den amerikanskt rättframma generalkonsulinnan Olga Jonsson, — att det är ortens kvinnor och inte bara vi »societetshöns» eller vad man säger om oss, som gjort det verkliga arbetet. Det är inte bara damerna från kungamiddagarna utan alla ortens kvinnor från Släp, Kullavik, Hagared, Budskär, Kyrkebyn inte att förglömma, som samlats var tisdag hela vintern, trettio »man» högt och jobbat. Vi har varit här med en smula te och en sockerbit och en bulle var och sytt, mest arbeten av lappar, och se, vilka lapptäcken! Var

och en känner igen sin »stjärna» i lappverket, och på papperskorgar och i mattor, i väskor och i massor av handarbeten — finns det remsor och lappar och trasor, men är det inte ett tjugigt resultat? Inte är det krisbetonat; det är vackert och hållbart och värt att vinna.

Jo, det är det, och så finns det cykel utan licens att vinna; sensation blev det också, när man i dag fick en allt ombesörjande husassistentmaskin till vinst, vidare har det skänkts en radio av en alltid snäll firma, Röda korsarna målar om natten och textar om dagen (se den flotta affischen av fru Lillan Bülow och andra alster av konstflit!). Det kan bli till en varmt önskad samlingslokal med bibliotek, ping-pong o. a. nöjen och framför allt en samlingslokal för Släpstraktens ungdom. Om just läsaren reser till Särö onsdag fm., då kungen, hälsad av flaggviftande barn gör sin entré och efter vanligheten köper handfullen lotter på tombolan. Kl. 11 fm. börjar det, och sedan går kommersen i klädstånd och konditori, i kakstånd och fiskdamm, barnen få roligt och de vuxna också, och den, som vinner telefondamernas konstfärdigt flätade väska, den blir inte minst nöjd. Göteborgare och bebyggare utefter hela Säröbanan bör komma — det är inte ett »societetspektakel» utan allvarligt arbetande kvinnor, som bjuder er att hjälpa dem att hjälpa andra.

Hagaprinsessor ...

— Forts. från sidan ett —

köpa en läcker tårta till eftermiddagsteet på Gövik.

Man har dock vidtagit vissa säkerhetsmått för att bereda konungen ett visst skydd under förmiddagsbesöket på basaren i dag. Man tar upp entré, så länge kungen är där, detta för att trängseln inte skall bli för besvärande kring kungen. Säg damerna. Men man anar ju, att det är för att de i lugn och ro ska kunna attackera kungen med tombolalotter och korgar med ägg och jordgubbar. Även sådana matnyttiga ting har man nämligen. Tombolan har fyratusen lotter, ett-tusen vinster och sen finns det små lotterier med många originella saker, allra roligast är kanske fru Jonssons jättestora karta av tyg med applikationer. Fru Elisabeth Kuylenstierna, de yngre särögenerationernas "tant Elisabeth" har gjort små under av lappar och sytt fin utstyrsel till en docka, hennes syster fru Helfrid Kempe står för ett klädstand, där man kan ekipera sig i förkrigskvalitet, och fru Ingrid Keiller, den tredje av systrarna hade i går åtagit sig dekoratrisens roll. Fru Åhlund hade tydligen för stunden bokhållaren uppgift och skrev inventarieförteckning och i loggian på den jonssonska villan Lysvik målade de unga svägerskorna fru Mary Jonsson och doktorinnan Gunilla Södergren blommor och djur på papperskorgar så in i det sista, att man ängslas för att hugade spekulanter ska få våt målfärg på fingrarna.

Nu hoppas man bara på vackert väder och på att fjolårets rekordresultat 8,000 kronor skall slås, och man hoppas att alla små barn ska glädjas åt hovtrollaren mr Zandor som skall uppträda. Och man hoppas att allt skall vara färdigt, när fruarna Wijk, Kuylenstierna och Jonsson stå vid basarentrén klädda för att hälsa kungen välkommen som dagens hederskund.

I går var Särö upp- och nedvänt. Kungen rubbade visserligen inte sin dagordning, han spelade sitt krocketparti som vanligt, fastän han blev hemskrämd till Gövik av en regnskur, men annars var nog dagordningen rubbad för många familjer, ty alla damerna som ha med Röda korsbasaren att göra höllo på att förvandla världshuset till ett varuhus i miniatyr med brokiga bodar och frestande stånd. Det är nu femte basaren man ord-

nar, så man har träningen inne, men i år blir den ännu vackrare och ännu fylligare än annars om åren. Kakståndet med polkagrisrandiga baldakiner och kakor "handbakta" av säröfruar, blir som en enda "fru Jonssons frestelse". Generalkonsulinnan Folke Jonsson håller nämligen sin skyddande hand särskilt över kakståndet. Med sin eminenta försäljar- och reklambegåvning övertalar hon säkert kungen att

— Forts. på sista sidan —

Hagaprinsessor...

— Forts. från sidan ett —

köpa en läcker tårta till eftermiddagsteet på Gövik.

ungen fick åtta vinster på särötombola

Kungen köper lotter av generalkonsulinnan Olga Jonsson. Det blev till en början mest nitar, men så småningom kom vinsterna.

En läcker jordgubbstårta med vispgräddde väckte kungens behag vid hans rundvandring i dag på Särö-Släps välordnade Röda Korsbasar.

Kungen kom vid 11-tiden ledsagad av överste von Heijne och mottogs omedelbart av generalkonsulinnan Olga Jonsson

Forts. på sista sidan

Olga Jonsson.
Inkom kom

vid 11-tiden
te von Heijne
elbart av gene-
Olga Jonsson
ista sidan

Röda Korsets Särö-bazar nu nästan färdig.

Inviges traditionellt av
kungen onsdag.

Många, många, som inte bara njuta Särö och Släp i sommarsol och badväder utan leva där även i kullen vinter, önska, att resultatet av Röda Kors-kretsens sedvanliga bazar även i år skall ge sedvanligt gott resultat. För hela traktens befolkning, för fattiga barn, för ungdomen, för de sjuka och lidande betyder det varken mer eller mindre än mycket, hur det går med tombolan och alla de andra attraktionerna onsdagen den 4 juli. För man höra, att behållningen förra året räckt till att hålla en distriktssköterska med lön och bostad, att man kunnat bidra till den SLU:s ungdomsgård, som i Särö-Släp är ett starkt önskemål, att det skänkts betydande bidrag till franska nödlidande barn och flera andra behjärtansvärda ändamål, då får man också önska, att alla de på olika sätt verksamma damernas flit och omtanke lönas av allmänheten genom flitiga köp och talrika besök vid evenemanget på onsdag. Själve Mr G öppnar kl. 11 onsdag fm. festligheterna — det är femte gången, alltså smått jubileum, och festligt brukar det vara på Särö i Paviljongerna på »RK-dagen».

Ett par av damerna i spetsen för bazaren, generalkonsulinnan Olga Jonsson och fru Elisabeth Kuylenstierna (sedan många år stockholmska men född göteborgska och förresten initiativtagerska till Mjölkdroppen, och alltid trogen särösommargäst) visade oss i går de högar av vinster, som arbetats ihop och även skänkts till den stora tombolan med 4.000 lotter och vinst på var fjärde lott. Där var en väggbonad i form av Sverigekarta med landskapsvapen och symboler, gäss i Skåne, renar i Lappland, en av Skansarna i Gbg o. s. v., allt gjort av tyglappar. Den kanske, liksom en underbar duk i vitt linne med spetsar, får gå på särskilt lotteri. Av lappar har man också åstadkommit verkligt tjugoså saker, trädgårdsförkläden, barnkläder, kud-dar: statsfrun Alice Keiller har sytt de nättaste puderaskar, telefonisten i Släp, den energiska fru Börjesson, har både ritat och sytt trevliga ting (en kudde köpte kungen förra året av henne till Hagasessorna) — nå, det skulle föra för långt att »draga» alla namn på de flitiga och räkna upp vad allt som finns i den jättelika »julkapps-högen» till högsommarbazaren. Så mycket är säkert, att man kan kosta på sig biljetten ut till Särö bara på de fina vinstchanserna!

Fiskdamm, buffé, Röda Korsstånd, skjutbana, kvällsbal, trollerikonstnär, fina stjärnvinster (bl. a. en helt utrustad cykel), kungainvigning, som sagt, — programmet låter lockande, eller hur? Men vad hela Särö-Släp vill med det hela, det är framför allt att få och att kunna behålla den uppoffrande, självförglömmande distriktssköterskan, syster Helga. Och det måste vi hjälpa Röda Kors-kretsen med.

Pl.

En av de originellaste vinsterna är denna tygkarta med applikationer, utförd av fru Folke Jonsson. Det är hennes dotter och sonhustru, fru Mary Jonsson och fru Gunilla Södergren, som hålla upp den.

Få Hagaprinssessorna present från Särö?

Kungen blir dagens hederskund
på Säröbasaren

Man skall ju inte avslöja hemliga presenter i förväg, men vi förmoda att småprinsessorna på Haga ännu inte börjat läsa Morgonposten, därför må det vara hänt, att man berättar, att de kanske få var sin strandpyjamas av farfarsfar kung Gustaf. En fransyska på Särö har sytt dem i prinsessornas storlekar, de säljas på Röda korsbasaren på Särö Vårdshus i dag, och hans majestät har på ett diskret sätt av särödamerna fått antytt för sig att hm... ja är det så att Ers Majestät nödvändigt skall köpa något på basaren, så kanske de där stranddräkterna vore lämpliga...

Bidragsgivare: Leif Södergren